

Memo

Datum:
20 maart 2020

Onderwerp: Informatie update coronavirus

Ter attentie van: Raadsleden

Afzender: College

Met deze memo geven wij u een update van de situatie rondom het coronavirus, de maatregelen en de uitvoering ervan binnen onze gemeente en onze gemeentelijke organisatie.

1. Dynamiek

De toespraak van onze minister president Rutte van maandagavond 16 maart 19.00 uur heeft de ernst van de Corona-uitbraak in ons land goed geduid. Deze crisis raakt de hele samenleving. Eenduidige besluitvorming, communicatie en een hechte samenwerking is van groot belang. Wij staan hier samen voor aan de lat. Met onze partners in de veiligheidsregio Gelderland Midden hebben we een bijzondere gezamenlijke verantwoordelijkheid om de crisis te beheersen en rust in de samenleving te bevorderen. In de bijlage vindt u een overzicht van ontwikkelingen in de regionale en landelijke crisisstructuur.

Gemeente Barneveld

Meer informatie over het coronavirus vindt u op www.vggm.nl en www.rivm.nl

In onze gemeente is de uitvoering van de landelijke maatregelen merkbaar. Scholen, kinderopvang, sportaccommodaties, culturele instellingen, zwembaden, bibliotheken, het museum, dorpshuizen en andere ontmoetingslocaties zijn gesloten. Grootschalige en kleinschalige evenementen zijn geannuleerd. Buiten is het stiller op straat. De maatregelen raken onze inwoners – jong en oud - in hun dagelijkse leven. En nieuwe maatregelen volgen nog steeds. Zoals gisterenavond het sluiten van verpleegtehuizen voor publiek, uit bescherming van kwetsbare ouderen. Ook onze kleine en grote ondernemers hebben het zwaar. Er zijn veel zorgen. Tegelijkertijd merken we in de samenleving veel begrip voor de reden van de maatregelen. Extra steun komt op gang voor hen die economisch of persoonlijk kwetsbaar zijn.

2. Nieuwe maatregelen

De landelijke maatregelen die op zondag 15 maart zijn getroffen, zijn op 17 maart verder uitgewerkt. Op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19> staat een uitgebreid dossier waarin deze maatregelen en wat ze

betekenen wordt toegelicht. De uitwerking ziet onder andere toe op horeca, coffeeshops, kinderopvang voor werknemers in vitale beroepen en de invulling van het voorschrift om 'afstand te houden'.

Economische maatregelen

(zie <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/03/17/coronavirus-kabinet-neemt-pakket-nieuwe-maatregelen-voor-banen-en-economie>).

Het kabinet heeft op 17-3-2020 besloten om vanwege het coronavirus uitzonderlijke economische maatregelen te nemen. Doel is om naast onze gezondheid ook onze banen en inkomens te beschermen en de gevolgen voor zzp'ers, mkb-ondernemers en grootbedrijven op te vangen.

Ondernemers

Het kabinet stelt een tijdelijke, versoepelde regeling in om zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers, te ondersteunen zodat zij hun bedrijf kunnen voortzetten. De regeling wordt uitgevoerd door gemeenten.

Overleggen over toeristenbelasting (Rijk/gemeenten) en cultuursector

Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting. Ook is het Rijk met de cultuursector in overleg om te kunnen aansluiten bij generieke maatregelen en eventuele verbijzondering indien dat nodig is.

3. Effecten van maatregelen op de gemeente

Sociaal domein

Onderwijs

De gemeente Barneveld is continu in gesprek met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over uitvoering van de maatregelen. Scholen en kinderopvang hebben al veel maatregelen genomen. Daaronder valt ook het organiseren van een vorm van thuisonderwijs. Uit de praktijk horen we dat dit laatste grotendeels geregeld is; de coördinatie van thuisonderwijs is geen taak van de gemeente.

Noodopvang voor kinderen

Het Rijk heeft ons verzocht om de noodopvang voor kinderen van 0 – 14 jaar met één of beide ouders werkzaam in cruciale beroepen en vitale processen te coördineren. Scholen en kinderopvangorganisaties zijn gevraagd om deze opvang te realiseren. Onze insteek is om samen met scholen te kijken naar de beste aanpak voor de komende weken. Ook zijn we beschikbaar en bereikbaar voor vragen van ouders.

Het gaat om twee groepen ouders met cruciale beroepen:

- Ouders die in cruciale beroepen werken en al gebruik maakten van kinderopvang. Opvang voor hun kinderen is inmiddels geregeld.
- Ouders die in cruciale beroepen werken en nog geen gebruik maakten van kinderopvang.

Om deze laatste groep en de behoefte aan kinderopvang in beeld te krijgen, is een digitale uitvraag uitgezet onder alle Barneveldse ouders met leerlingen. Zo hopen we op een overzicht van de opvangbehoefte en soort opvang. Op basis van deze informatie realiseren we met schoolbesturen, gastouderbureaus en kinderopvangorganisaties de benodigde opvangplekken.

Nacht- en weekendopvang

Ook bijzonder vormen van opvang, zoals nacht- of weekendopvang, is in de inventarisatie al meegenomen. De gemeente heeft al contacten gelegd met partijen die hierin kunnen voorzien.

Jeugdhulp, zorg en maatschappelijke ondersteuning

Hulp- en zorgaanbieders en andere maatschappelijke organisaties in onze gemeente hebben voorzorgsmaatregelen genomen. Jongerenwerkers spreken op straat groepen aan op het in acht houden van sociale distantie. Voor hulp- en zorgverleners is de beschikbaarheid van persoonlijke beschermingsmiddelen een grote uitdaging.

Van belang is dat de 24-uurs voorzieningen zoals residentiële jeugdinstellingen en beschermde woonvormen blijven draaien. Daar verblijven de meest kwetsbaren. Verpleeghuizen zijn sinds vrijdag 20 maart gesloten voor bezoekers. Dagbesteding en andere groepsactiviteiten en logeeropvang kunnen niet meer geboden worden. Waar nodig wordt nu door de aanbieders warm contact onderhouden met de bezoekers/ deelnemers. Daarnaast schorten hulpaanbieders waar mogelijk ook de ambulante behandeling en begeleiding aan huis of op locatie op. Waar mogelijk wordt hulp en ondersteuning telefonisch of digitaal geboden. Voor jeugdhulpaanbieders staat op www.jeugdfv.nl een veelgestelde vragenlijst met de meest voorkomende vragen tot nu toe.

Gevolgen voor contracten met aanbieders

Bij gemeenten en aanbieders is enige onduidelijkheid over hoe om te gaan met afspraken en contracten. Afname in uitvoering kan financiële consequenties voor aanbieders hebben. Ook kunnen aanbieders te maken krijgen met omzetverlies door vermindering van vraag. Landelijke steunmaatregelen moeten duidelijkheid verschaffen over de financiële continuïteit van de lokale en regionale ondernemers in het sociaal domein.

VNG is ook in gesprek met het Rijk over vergoeding van eventuele extra kosten die gemeenten maken voor het eventueel door blijven betalen van aanbieders. Dit wordt de komende dagen nog verder uitgewerkt. Als aanbieders in de financiële problemen komen, bekijken we per geval wat een passende oplossing is. Verder gaan we soepel om met gesubsidieerde maatschappelijke organisaties die niet aan de subsidievoorwaarden kunnen voldoen vanwege de coronavirus.

Medewerkers Wsw en beschut werk

Medewerkers van de gemeente die behoren tot de doelgroep van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Beschut werk vanuit de Participatiewet (PW) blijven thuis. Belangrijke overweging is de kwetsbare gezondheid van een belangrijk deel van de medewerkers en de beperkte mogelijkheid op de werklocaties voor extra hygiëne en sociale distantie. We houden per mail en telefonisch contact met in ieder geval het kwetsbare deel van de Wsw-ers en beschut PW. We proberen hen waar mogelijk te ondersteunen. Het niet beschikbaar zijn van Wsw-medewerkers kunnen voor de inlenende organisaties financiële problemen geven. Ook heeft dit mogelijke financiële gevolgen voor de gemeente. Omdat hierdoor de groepsdetachering gedeeltelijk of helemaal kan vervallen.

Ondernemers

Versoepeling bijstand voor ondernemers

Voor ondernemers (waaronder zzp'ers en mkb) wordt de bijstandsregeling tijdelijk versoepeld, zodat zij hun bedrijf kunnen voortzetten. Hoe deze regeling er uit gaat zien is nog niet bekend. We verwachten de komende tijd een toename in het aantal aanvragen.

Ondanks de onduidelijkheden rondom de aangepaste regeling, bereiden we ons binnen de afdeling Sociaal Domein voor op een korte doorlooptijd ervan. De extra benodigde capaciteit voor het afhandelen van de aanvragen heeft onze aandacht.

Coronadesk bij Ondernemersloket

Samen met BIK Barneveld en de Samenwerkende Ondernemersverenigingen is een coronadesk (onderdeel van het ondernemersloket) geopend. Vanaf 20 maart kunnen ondernemers hier terecht met hun vragen over de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus voor hun bedrijven. Vanuit de coronadesk kunnen ondernemers worden doorverwezen naar de afdeling Sociaal Domein. De coronadesk is telefonisch en digitaal bereikbaar.

Ook krijgen ondernemers zes maanden uitstel van betaling verleend voor de gemeentelijke belastingen en kan tot en met 31 mei 2020 gratis worden geparkeerd in het centrum van Barneveld.

Dienstverlening

Publiekszaken

KCC is met succes volledig bemenst, beantwoordt vragen van inwoners of zet deze door. We vragen bewoners om zoveel mogelijk producten en diensten online te regelen. Regelen van urgente processen op afspraak bij de publiekbalies verloopt naar wens. Informatie over bereikbaarheid en de werkwijze rondom trouwen en begravenissen is aangepast. Bruidsparen worden gevraagd om hun huwelijk uit te stellen waar mogelijk. Het maximum aantal gasten/bezoekers is teruggebracht met 50% (trouwzaal maximaal 30 personen). Met begrafenisondernemers is direct contact, waarbij de richtlijnen Landelijke Organisatie Begraafplaatsen geldend zijn.

Openbare ruimte

Vanaf maandag 23 maart 2020 werkt Beheer Openbare Ruimte in een twee ploegendienst. Focus ligt bij de processen die ten allen tijde moeten worden uitgevoerd: Begraven, avalinzameling, riolering (storingen) en calamiteiten. Milieustraat de Otelaar is geopend, met extra maatregelen op locatie. Zoals het doseren van voertuigen en aanwezige borden met gedragsregels. Een dergelijk bord staat ook op de weekmarkt. Deze kooplocatie van levensmiddelen blijven we faciliteren, wel met extra toezicht. Het legen van afval- en hondenpoepbakken gaat door. Enkele medewerkers zijn beschikbaar voor het schoon, heel en veilig houden van de wijken en het buitengebied (afhandelen klachten en meldingen). Ook sommige aannemers zijn voor ons nog aan de slag. Zo wordt bijvoorbeeld het gras gemaaid. Medewerkers van de groen+ ploeg (voormalige Permar-medewerkers) zijn voorlopig vrijgesteld van werk, omdat deze groep relatief kwetsbaar is. Het inzetten van de medewerkers op de kritieke processen heeft gevolgen voor regulier beheer- en onderhoud zoals groenonderhoud, bomenonderhoud, wegenonderhoud, rioolonderhoud, renovaties, projecten, oplossen van complexere klachten. Dit wordt zichtbaar in de openbare ruimte. Naast begrip zal hierover ook onvrede bij bewoners ontstaan. We hopen dat we de ontstane achterstand later in het jaar kunnen inlopen. Hiervoor zullen extra maatregelen en inzet van mensen nodig zijn.

Handhaving

We houden toezicht op naleving van de noodverordening. We zien dat niet iedereen zich houdt aan de minimale sociale afstand van 1,5 meter. Vooral bij drukke supermarkten en jongeren/kinderen. Boa's spreken mensen en jongeren hier op aan. Hierin ondervinden ze weinig weerstand. Dit geldt ook voor de politie. Via de buurt whatsapp-groepen roepen we mensen op om naar elkaar om te kijken. We staan in contact met kerken over naleving van de maatregelen.

De organisatie en de medewerkers

De organisatie is zodanig ingericht dat volop vanuit huis gewerkt kan worden. Inmiddels werkt 75% van onze medewerkers thuis. In de buitendienst ligt dit anders, er wordt - met de geldende veiligheidsvoorschriften - door gewerkt (zie onder dienstverlening, Beheer Openbare Ruimte). We zien bij onze medewerkers enorme bereidwilligheid, betrokkenheid en flexibiliteit. Er wordt heel hard gewerkt om de maatregelen uit te voeren. Er wordt ook goed op elkaar gelet en bijgesprongen waar nodig. We besteden veel aandacht aan de interne communicatie naar medewerkers. Dit doen we via updates op intranet en via mails door de leidinggevendenden. We bekijken hoe we de 'afstand' die ontstaat door thuiswerken zo minimaal mogelijk kunnen krijgen.

Contact met kwetsbare groepen

De stelregel is geen fysiek contact, tenzij. De afspraak is dat medewerkers het contact met anderen zoveel mogelijk via telefoon, mail en/of social media laten verlopen. Dit geldt voor alle afdelingen.

Monitoren ontwikkelingen

We blijven de maatregelen en ontwikkelingen nauwgezet volgen. We kijken vooruit naar de mogelijk verdere maatregelen en de gevolgen en oplossingen voor de kritische processen die nu nog plaatsvinden, binnen en buiten.

4. Communicatie

Actuele informatie, duiding, emotie, handelingsperspectief

De communicatie en onze kanalen staan in het teken van de coronacrisis, de uitvoering van de maatregelen en de gevolgen in de Barneveldse Samenleving. Team Communicatie werkt hard aan het voortdurend actueel houden van alle informatie op de website, social media, gemeenteberichten en richting pers. Bij ieder nieuwe maatregel vindt een vertaalslag plaats om de berichtgeving voor specifieke doelgroepen toegankelijk te maken. Op barneveld.nl is een speciale webpagina ingericht met al onze actuele informatie over het coronavirus, de maatregelen, persberichten, acties en veel gestelde vragen. Het team is 24/7 bereikbaar. Er wordt nauw samengewerkt in de regio. Met de gemeente Scherpenzeel worden veel communicatieproducten en boodschappen gedeeld ter ondersteuning van hun beperkte capaciteit.

Brieven

Al onze maatschappelijke organisaties en partners zijn per brief geïnformeerd over de maatregelen.

Extra aandacht

We houden allemaal nauwlettend in de gaten wat er extra nodig is. Op basis van de media, ontwikkelingen en signalen uit onze organisatie en van buiten. Zo zijn we nu bezig met de jongerenraad en Be active om bij jongeren en kinderen op het hart gedrukt te krijgen de veiligheidsregels op te volgen. Maar ook extra aandacht voor de maatregelen rond de zogeheten dranketen. Dagelijks vindt er een persgesprek plaats met de Barneveldse Krant. In dit gesprek besteden we aandacht aan bijvoorbeeld een speciale doelgroep, een ontwikkeling, een nieuwe maatregelen. We ontvangen veel positieve reacties op social media over hoe we ons laten zien.

Op veel fronten zijn we hard aan het werk. Tot zover nu een beeld hiervan.

Bijlage: Informatie van het Rijk en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

Rijkscrisisstructuur

Het Rijk heeft een organisatorische crisisstructuur voor de komende periode ingericht. Dit zijn nationale werkgroepen die zich gaan richten op de Intensive care-capaciteit (o.l.v. ministerie van VWS), continuïteit van vitale processen (o.l.v. ministeries van J&V en de NCTV), kwetsbaren in de samenleving (o.l.v. ministerie van VWS) en mitigeren van economische gevolgen (o.l.v. ministerie van EZ). Vanuit deze werkgroepen vindt aansluiting bij andere overleggen plaats.

Landelijk Operationeel Team Corona

Ook landelijk is een operationele crisisorganisatie opgericht: het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C). Dit is een crisisorganisatie van de samenwerkende veiligheidsregio's. Het LOT-C zal vanuit verschillende clusters (o.a. Gezondheid en zorg, continuïteit en schaarste, informatiemanagement) de contacten onderhouden met het ministerie van VWS, het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BOA) en het Outbreak Management Team (OMT). Coördinatie en vertaling van de landelijke ontwikkelingen naar de veiligheidsregio's en te nemen maatregelen vindt vanuit het LOT-C plaats. Het LOT-C opereert als 1 landelijke denktank.

Regionale ontwikkelingen

Medische beeld

GGD Gelderland Midden volgt de richtlijnen van het RIVM met betrekking tot het testbeleid. Alleen zorgverleners en de kwetsbare groepen worden nog getest. Dat betekent dat de testcijfers geen goed beeld geven van het aantal besmettingen. Daarom is besloten deze cijfers niet meer te communiceren.

We constateren in onze regio een toenemende vraag in de zorgketen. Binnen de geneeskundige zorg zijn de onderstaande knelpunten zichtbaar:

- Schaarste van Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in de hele witte keten. De distributie binnen de regio's is voorbereid. Landelijke aanvoer blijft echter uit. Prioriteit ligt bij de acute zorg.
- De GGD staat onder druk: De GGD zal taken gaan afschalen om de focus op de coronabestrijding te kunnen richten. Ook is gestart met de omscholing van jeugdartsen middels een versneld programma bestrijding infectieziekten om taken te kunnen herverdelen en de capaciteit op korte termijn uit te kunnen breiden ook worden verdere maatregelen genomen om de zorg continuïteit te blijven waarborgen.

Regionale crisisorganisatie

Gezien omvang van deze crisis is het van belang een robuuste organisatie in te richten om de gemeentelijke crisisbeheersing en -communicatie te ondersteunen. Samen met onze partners in de VGGM hebben we vanuit de gemeenten een Gemeentelijk Knooppunt Corona (GKC) en een Informatie Knooppunt ingericht. Het GKC fungeert naast de bestaande crisisorganisatie van bevolkingszorg. Hiermee blijft de piketorganisatie beschikbaar voor andere incidenten, beperken we de impact op gemeentelijke functionarissen die hard nodig zijn in hun gemeente. Daarnaast creëren we continuïteit en rust, vermijden we tijdsverlies en bevorderen kennisdeling.

Noodverordening en handhaving

Om de landelijk afgekondigde maatregelen te kunnen handhaven is een landelijk eenduidige noodverordening ontwikkeld. Voor onze veiligheidsregio is deze [Noodverordening](#) op dinsdag 18 maart 2020 in werking getreden. Deze vervangt de eerdere noodverordening van 15 maart 2020. Het aanwijzingsbesluit van de ambtenaren die bevoegd zijn om de noodverordening te handhaven, blijft van kracht. In het kader van de GRIP 4 opschaling is dit een bevoegdheid van de voorzitter van de veiligheidsregio. De verordening is door de voorzitter van de VGGM vastgesteld en gepubliceerd. Deze noodverordening treedt op grond van artikel 39 lid 1 sub b Wvr onmiddellijk in werking na bekendmaking en hoeft niet door de lokale gemeenteraad te worden bekrachtigd. Landelijk wordt een handhavingsarrangement voor deze verordening ontwikkeld.

Overige samenwerking

Er is regelmatig overleg met onze samenwerkingspartners in Duitsland. Er zijn dagelijks contacten met Kreis Kleve en consulaat om laatste stand uit te wisselen. Vanuit de regionale crisisorganisatie krijgt de burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn.